O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

QARSHI DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
_____ Z.E. Chorshanbiyev
“___” _____ 2026 yil

# Iqtisodiyot va boshqaruv fakulteti 60411200 - “Menejment (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)” ta’lim yo‘nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun Yakuniy davlat attestatsiya savollari

# DASTURI

Qarshi davlat texnika universiteti
Kengashi yig‘ilishining 24.02 2026 yil
7 -sonli majlisida tasdiqlangan.

Qarshi – 2026

2025/2026-o‘quv yilida Iqtisodiyot va boshqaruv fakultetining 60411200 - “Menejment (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)” ta’lim yo‘nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun Yakuniy Davlat Attestatsiya savollari belgilangan talablar asosida mazkur ta’lim yo‘nalishi o‘quv rejasiga asosan o‘zlashtirgan fanlarning bo‘limlariga mos ravishda tuzildi.

**Tuzuvchilar:**

1. **“Tashkiliy xulq” fani bo‘yicha:**

   **F.A.Norqobilova**

2. **“Xalqaro menejment” fani bo‘yicha:**

   **A.S.Eshev**

3. **“Strategik menejment” fani bo‘yicha:**

   **G.U.Nazarova**

4. **“Tadqiqot usullari va ko‘nikmalari” fani bo‘yicha:**

   **B.SH.Olimova**

Ushbu dasturi “Biznes va boshqaruv” kafedrasi (Bayoni №12 “10” 02. 2026-y.), Iqtisodiyot va boshqaruv fakulteti Uslubiy komissiyasi (Bayoni №7 “21” fev 2026-y.) va universitet Uslubiy kengashi (Bayoni №2. “26” 02 2026-y.) tomonidan muhokama qilingan va foydalanishga tavsiya etilgan.

**“Iqtisodiyot va boshqaruv” fakulteti dekani:** **i.f.f.d., (PhD), Sh.V.Nasimov**

**“Biznes va boshqaruv” kafedrasi mudiri:** **i.f.d., (DSc), F.A.Norqobilova**



**Qarshi davlat texnika universiteti Iqtisodiyot va boshqaruv fakulteti 60411200 - “Menejment (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)” ta’lim yo‘nalishi bitiruvchi kurs talabalari uchun Yakuniy davlat attestatsiya savollari**

**1. “Tashkiliy xulq” fanidan YaDAK savollari**

1. Tashkiliy xulq» atamasini birinchi bo’lib fanga kim kiritgan
2. Tashkiliy xulq» fanining asosiy maqsad nima?
3. Tashkiliy xulq» fanining predmeti nima hisoblanadi.
4. F Teylorning diqqat markazida, eng avvalo?
5. Ilmiy boshqaruv maktabi fikrlarining rivojlanishi davri?
6. Klassik yoki ma’muriy boshqaruv maktabi fikrlarning rivojlanish davri?
7. Klassik —ma’muriy maktabning yorqin namoyondasi?
8. A.Fayol boshqarishni?
9. A.Fayolning diqqat markazida, eng avvalo?
10. Insoniy munosabatlar yoki xulq — atvor maktabi fikrlarining rivojlanish davri?
11. Insoniy munosabatlar maktabga kim asos solgan?
12. Insoniy munosabatlar» maktabi?
13. X(iks)vaY(igrek) nazariyasining namoyandasi kim?
14. Z» (zit) nazariyasining namoyandasi kim?
15. X(iks)nazariyasiga ko’ra yollanma xodim?
16. Y(igrek)nazariyasiga ko‘ra yollanma xodim?
17. Kognitiv deganda nimani tushunasiz
18. Bixeviorizm deganda nimani tushunasiz
19. Ijtimoiy o’rgatish nazariyasi deganda nimani tushunasiz
20. Z» (zit) nazariyasiga ko’ra yollanma xodim?
21. Konformizm deganda nimani tushunasiz
22. Inkor etish deganda nimani tushunasiz
23. Mimikriya deganda nimani tushunasiz
24. Moslashtiruvchi individualizm deganda nimani tushunasiz
25. Inson o’zini tutishni o’rganishning nechta xilini ajratish qabul qilingan.
26. Milliy va mintaqaviy madaniyatlar ayrim mezonlar bo’yicha necha guruhga bo’linadi.
27. “Inson resurslari menejmenti” atamasi nechanchi yillarda paydo bo’lgan va uning asoschisi kim
28. Yapon modelining asosiy tavsifini ko’rsating
29. Amerika modelining asosiy tavsifini ko’rsating
30. Innovatsiya deganda nimani tushunasiz?
31. O’zgartirishlarning uch odimli modeli kim tomonidan ishlab chiqilgan
32. Rejalashtiriladigan o’zgartirishlar modelida rejalashtirilgan o’zgartirishlarni ketma-ket o’tkazishning asosiy bosqichlarning ketma-ketligini ayting.
33. Odamlarni va madaniyatlarni e’tiborga olish usullari deganda nimani tushunasiz?
34. Vazifalar va texnologiyalarni e’tiborga olish usullari deganda nimani tushunasiz?

35. Tashkiliy texnologiyaga qaratilgan usullar deganda nimani tushunasiz?
36. Innovatorlar deganda nimani tushunasiz?
37. Yangilik tarafdorlari deganda nimani tushunasiz?
38. Vertikal kommunikatsiya deganda nimani tushunasiz?
39. Gorizontal kommunikatsiya deganda nimani tushunasiz?
40. Kommunikatsiyalarning yo'nalishi bo'yicha qanday turlarga ajratiladi.
41. Axborot uzatish vositalari bo'yicha kommunikatsiya qanday turlarga ajratiladi
42. O'tkaziladigan kengashlarning iqtisodiy samaradorligini qanday formula bilan aniqlanadi.
43. Axborot-bu:
44. Boshqaruv tizimi-bu:
45. Boshqarishda foydalaniladigan va bajarilishi uchun uzatiladigan axborotlarga quyidagi talablar quyiladi?
46. Kommunikatsiya – bu :
47. Dekodlashtirish va axborotni qabul qilish?
48. Aloqa qilish kanalini tanlash va axborot (xabar)ni uzatish?
49. Ijtimoiy motivatsiya usullari deganda nimani tushunasiz?
50. Ruhiy motivatsiya usullari deganda nimani tushunasiz?
51. Lavozim motivatsiyasi usullari deganda nimani tushunasiz?
52. Ma'naviy motivatsiya usullari deganda nimani tushunasiz?
53. Amerikalik ruxshunos Abraxam Maslou extiyojlar ustunlik nazariyasi nechta turga tayanadi
54. D.Mak Klellandning orttirilgan ehtiyojlar nazariyasida insonni qiziqtiradigan nechta ehtiyoj ko'rib chiqadi
55. Al'derferning nazariyasiga binoan inson ehtiyojlarini nechta guruhga birlashtirsa bo'ladi
56. Quyida qayd etilgan ehtiyojlarning qaysi biri birlamchi ehtiyojlarga kiradi
57. Amerikalik ruxshunos Abraxam Maslouning motivatsiya nazariyasi
58. Frederik Gretsbergning motivatsiya nazariyasi
59. Steysi Adamsning motivatsiya nazariyasi
60. Porter-Loulerning motivatsiya modeli qanday nazariyalarga asoslangan
61. Menejer — bu:
62. Oksford lug'atida berilgan ta'rifga asosan menejment bu:
63. Menejerlar boshqaruv poganasiga binoan qo'yidagi toyifaga bo'linadi?
64. Yuqori pogona menejerlari nima bilan shug'ullanadi?
65. Boshqaruv uslubi – bu:
66. Ish uslubi – bu :
67. Rahbarning ish uslubi – bu:
68. Rahbarlik uslubiga qarab rahbarlarni quyidagi turlarga ajratiladi?
69. Demokratik rahbar?
70. Fazilat – bu :
71. Qadimgi tibbiyotning yirik namoyondasi Gippokrat insonlarni fazilatlariga qarab qanday toifalarga bo'lgan?
72. Flegmatiklar?



73. Majburlashga asoslangan hokimiyat deganda nimani tushunasiz?.
74. Mukofotlashga asoslangan hokimiyat deganda nimani tushunasiz?
75. Ekspert hokimiyat deganda nimani tushunasiz?
76. Boshqaruvchilik mehnati bu.....
77. Evristik mehnat bu.....
78. Ma'muriy mehnat bu.....
79. Operatorlik mehnati bu.....
80. Mehnatini ilmiy tashkil qilish deganda nimani tushunasiz?
81. O'zini o'zi boshqarish doirasida nechta vazifa aks etirilgan
82. "Taym Menejer" tizimiga nechanchi yilda asos solingan
83. Mehnat jamoasi (guruhi) bu.....
84. Urug'-aymoqchilik madaniyati bu.....
85. Adxokratik madaniyat bu.....
86. Ierarxiya yoxud byurokratiyaga xos madaniyat bu.....
87. Tashkiliy bozor madaniyati bu.....
88. Sotsionika deganda nimani tushunasiz?
89. Sotsiogramma deganda nimani tushunasiz?
90. Sotsiomatritsa deganda nimani tushunasiz?
91. Qaror – bu:
92. Qarorni ishlab chiqish va qabul qilish – bu :
93. Boshqaruv qarorining elementlari?
94. Ta'sir ko'rsatish davri bilan ?
95. Ma'nosi va tavsir qilish tavsifisi bilan?
96. Mazmuni va paydo bo'lishi manbaiga qarab?
97. Qaror qabul qilishdagi asosiy masala ?
98. Qarorni ishlab chiqish jarayoni quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi?
99. Qarorlarni bajarish– bu :
100. Nizo-bu.....
101. Nizolarning asosan nechta turi mavjud.
102. Ochiq nizo deganda nimani tushunasiz?
103. Yopiq nizolar deganda nimani tushunasiz?
104. Ob'ektiv nizolar deganda nimani tushunasiz?
105. Sub'ektiv nizolar deganda nimani tushunasiz?
106. Oqibat natijasiga qarab, nizolar necha turga bo'linadi
107. Konstruktiv nizolar deganda nimani tushunasiz?
108. Destruktiv nizo deganda nimani tushunasiz?
109. O'zini chetga olish usuli deganda nimani tushunasiz?.
110. Silliqlash usuli deganda nimani tushunasiz?.
111. Ishontirish usuli deganda nimani tushunasiz?.
112. Majburlash usuli deganda nimani tushunasiz?.
113. Bitimga kelish usuli deganda nimani tushunasiz?.
114. Menejer — bu:
115. Oksford lug'atida berilgan ta'rifga asosan menejment bu:
116. Struktura» lotincha so'z bo'lib?

117. Boshqarish bosqichi – bu :
118. Chiziqli tarkib ?
119. Chiziqli – shtabli tarkib ?
120. Matritsaviy tarkib ?
121. Innovatsiya firmalari faoliyati bilan bog'liq javobni toping?
122. Boshqarishning iqtisodiy usullari ?
123. Manfaatlar necha hil bo'ladi?
124. Sotsial ruxiy usullarning asosiy maqsadi?
125. Sotsial ruxiy usulda?
126. Rahbarlik uslubiga qarab rahbarlarni quyidagi turlarga ajratiladi?
127. Demokratik rahbar?
128. Fazilat – bu :
129. Qadimgi tibbiyotning yirik namoyondasi Gippokrat insonlarni fazilatlariga qarab qanday toifalarga bo'lgan?
130. Muhtojlik nima?
131. Ehtiyoj nima?
132. O'rganilayotgan obektning o'tmishdagi va hozirgi ma'lumotlarini tahlil qilishga asoslangan ilmiy asoslangan oldindan ko'ra bilish
133. Jamiyat ehtiyojlarining miqdoran o'sib va tarkiban yangilanib borishga nima ta'sir ko'rsatadi?
134. AMaslou taklif etgan extiyojlar iearxiyasi (zinapoyasi) buyicha extiyojlar qanday fiziologik extiyojlar xavfsizlikka oid extiyojlar ijtimoiyo extiyojlar xurmatga bo'lgan extiyojlar shaxsiy kamol topish extiyojlari
135. Tashkiliy tuzilma ishonchligi qanday aniqlanadi?
136. Tashkilot strategiyasi va byudjeti oraligida bogliqlik bormi?
137. Bo'linmalar va xizmatchilar ishining asosiy ishi nimalardan iborat?
138. Rag'batlantirish va mukofotlash tizimi nechta talablar qo'yiladi?
139. Yangi goyalarni o'tkazishda kimlarga tayanish kerak?
140. Uzul-kesil qaror qabul qilish imkonini beruvchi asosiy printsiplarni ifoda eting:
141. Strategiya bu- .....
142. Nima nimadan keyin keladi.
143. Tashkilot mavqeini mustahkamlashga, mijozlarning ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan boshqaruv rejasi bu:
144. Strategiyaning maqsadi nimadan iborat?
145. Tashkilotning muvaffaqiyatini ta'minlash uchun rahbariyat foydalanadigan tadbir-choralar majmuasi nima deb ataladi?
146. Rahbariyat kompaniya biznesini qanday boshqarishni bilish hamda ko'p omilli muhitda alternativ yo'nalishlardan birini to'g'ri tanlash uchun nima qiladi?
147. "A'lo" strategiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish kompaniyani zaif va qoniqarsiz faoliyat davrlaridan kafolatlaydimi?
148. Tashkilotning strategiyasini tasavvur etish va uning missiyasini yaratish bu:
149. Tashkilotning maqsadlariga erishish strategiyasini yaratish bu:



150. Tashkilot maqsadlarini amalga oshirish yo'lida rahbarlar qo'llaydigan tadbir-choralar, tadbirkorlik yondashuvlari nima deb ataladi?
151. Yaqin 3–5 yilda yoki yildan-yilga muntazam amalga oshiriladigan maqsadlar:
152. Diversifikatsiyalashgan kompaniyani umumiy boshqaruv rejasi nima deb ataladi?
153. Rahbar strategiyani yaratishni maqsadli guruhga yoki boshqa shaxslarga yuklashi bu:
154. Menejer va tadbirkor o'rtasida qanday farq bor?
155. "Struktura" nima ma'noni bildiradi?
156. Boshqarish bosqichi bu:
157. Qisqa muddatli maqsadlar bu:
158. Uzoq muddatli maqsadlar bu:
159. Tashkilot strategiyasi bu:
160. Tashkilotning kuchli va kuchsiz tomonlari tahlilidan maqsad nima?
161. Ichki muammolarga tashxis qo'yishda qanday usullar qo'llaniladi?
162. SWOT tahlilda hisobga olinadigan asosiy omillar:
163. Menejer qo'l ostidagilardan kutgan natijaga erishishi uchun nima qilmasligi zarur?
164. Rejalar tizimi rejalashtirish natijasi hisoblanadi – bu:
165. "Tashkilot" bu:
166. Tashkiliy-ma'muriy mustaqillikning mohiyati nimadan iborat?
167. Jamoani boshqarish bu:
168. Boshqaruv jarayoni bu:
169. Boshqaruv jarayoni nimadan boshlanadi?
170. Vertikal aloqalar bu:
171. Gorizontal aloqa bu:
172. Xodimlarga doir resurslar bu:
173. Boshqaruv tizimi tashkiliy tuzilmasining resurslari:
174. Doimiy bajarilgan ishlar soni va mehnat sig'imi nimani aks ettiradi?
175. Qanday masalani hal etish uchun quvvatni oshirish koeffitsienti qo'llaniladi?
176. Axborot resurslari bu:
177. Rejalashtirish bu:
178. Bajarish muddatlari bo'yicha rejalar bu:
179. Belgilangan vazifalar bo'yicha rejalar qanday bo'linadi?
180. Standart nima?
181. Boshqaruv ishining obyekti nima?
182. Tashkilotning taktik harakatini aniqlaydigan hujjat bu:
183. Boshqaruvning umumiy funksiyasi nima?
184. Rejalar mazmuniga ko'ra qanday bo'ladi?
185. Rejalashtirish tizimi komponentlari:
186. Tashkilotning bozor strategiyasini shakllantirish nimadan boshlanadi?
187. Tizimning tashqi muhitiga nimalar kiradi?
188. Murakkab boshqaruv qarorlari ishlab chiqishda o'rganilishi lozim bo'lgan iqtisodiy qonunlar qaysilar?

189. Keng ma'noda motivatsiya nima?
190. Motivatsiyaning qanday turlari mavjud?
191. Motivatsiyaning qaysi turi insonning ma'lum bir sifatlarini rivojlantirish uchun qo'llaniladi?
192. Texnologiya, kapital, bozor va raqobat kabi omillar nimani ifodalaydi?
193. "Kimlar navbatdagi strategik harakatlarni amalga oshiradi va uning maqsadi nima?" degan savol nima uchun beriladi?
194. "Qaysi kompaniyalar kuchli va kuchsiz raqobat mavqeiga ega?" degan savol nima uchun beriladi?
195. Iqtisodiy ko'rsatkichlar kompaniya foydalanishi mumkin bo'lgan strategiyalarni qanday ta'sir qiladi?
196. Bozor hajmi, raqobat ko'lami va boshqa omillar qachon tahlil etiladi?
197. Kompaniyaning bozor mavqeini himoya qilishning birinchi usuli nimadan iborat?
198. Kompaniyaning yaxshi himoyalanishini namoyish etish uchun qanday harakat qilinadi?
199. Past differensiyalangan va narxga sezgir bozor sharoitlari qaysi strategiyaga tegishli?
200. Mahsulotlarga alohida raqobat xususiyatlarini yaratishga asoslangan strategiya qaysi?



## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:


1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28-yanvardagi. "2022—2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni. gazeta.uz. 2022y.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari va nutqlari (iqtisodiyot va boshqaruvga oid).
3. O'zbekiston Respublikasi qonunlari va normativ-huquqiy hujjatlari (tadbirkorlik va boshqaruv faoliyatiga oid).
4. M. Mescon, M. Albert, F. Khedouri — "Management" (Menejment asoslari).
5. P. Drucker — "Management: Tasks, Responsibilities, Practices".
6. M. Porter — "Competitive Strategy" (Raqobat strategiyasi).
7. I. Ansoff — "Strategic Management".
8. A. Thompson, A. Strickland — "Strategic Management: Concepts and Cases".
9. O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari uchun darslik: "Menejment asoslari".


**Elektron resurslar:**


1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi Hukumat portali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy b.
3. http://www.rambler.ru
4. www.yahoo.com.
5. www.google.com
6. www.Ziyonet.net

## 2. "Xalqaro menejment" fanidan YaDAK savollari

1. Xalqaro menejment bu...
2. Xalqaro biznesning maqsadi nimadan iborat?
3. Xalqaro biznes bu...
4. Xalqaro biznesning maqsadi qanday yo'llar (vosita) bilan amalga oshiriladi?
5. Xalqaro operatsiyalarni o'tkazishning asosiy shakllari qanday?
6. Xalqaro miqyosda faoliyat yuritayotgan kompaniya faoliyatiga qanday muhitlar ta'sir etadi?
7. Xalqaro biznes baynalminallashuv darajasi qanday bosqichlarda o'sib boradi?
8. Xalqaro menejmentning milliy modeldan eng asosiy farqi nimada?
9. Xalqaro menejmentning asosiy vazifalari nimalardan iborat?
10. Strategik qarorlar nima?
11. Operativ qarorlar nima?
12. Tashqi muhitning kompleks tahlilining asosiy tarkibiy qismlari nimalar?
13. Tashqi muhitni tahlil qilish muammolariga nimalar kiradi?
14. Xalqaro menejerning tashkilotchilik roli qanday asosiy muammolarni hal qilishga qaratilgan?
15. Tashqi muhit iqtisodiy tahlilining asosiy ko'rsatkichlari qaysilar?
16. Huquqiy tahlil ko'rsatkichlari nimalardan iborat?
17. Madaniyat umumiy ma'noda nima?
18. Berilgan tavsif qaysi strategiyaga tegishli?
19. Strategiyani ta'minlovchi tizim nima?
20. Bo'linmalar va xizmatchilar ishining asosiy maqsadi nimadan iborat?
21. Strategiyani amalga oshirish uchun zarur informatsiya manbalari nima deyiladi?
22. Ishbop strategiya qaysi yo'nalish uchun ishlab chiqiladi?
23. Kompaniya strategiyasini ifodalashda ta'sir ko'rsatadigan ichki guruhlar kimlar?
24. Kompaniya strategiyasini ifodalashda ta'sir ko'rsatadigan tashqi guruhlar kimlar?
25. Strategik maqsadga nimalar kiradi?
26. To'g'ri yaratilgan strategiya nimaga yo'naltirilgan bo'ladi?
27. Strategiyani amalga oshirishda qaysi tushuncha qo'llaniladi?
28. Diversifikatsiyalashgan kompaniyalarda strategiyani boshqarish nechta pog'onadan iborat?
29. Strategik maqsadlar nima?
30. Qaysi strategiya har bir mamlakat sharoitlariga moslashishni nazarda tutadi?
31. Diversifikatsiyalashgan kompaniyani umumiy boshqaruv rejasi nima deb ataladi?
32. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalarning asosiy xususiyatlari nimalar?
33. Portfel investitsiyalarning asosiy xususiyatlari nimalar?
34. PF-3594-sonli Farmon qachon qabul qilingan?
35. Savdo-sanoat palatasi haqidagi PF-3453-sonli Farmon qachon qabul qilingan?
36. Xorijiy investorlarga qanday imtiyozlar berilgan?



37. Tashqi muhit nimalardan iborat?
38. Savdo va investitsion modellarga ta'sir etuvchi omillar nimalar?
39. Huquqiy tizimning qanday shakllari mavjud?
40. Iqtisodiyot resurslarni taqsimlashga ko'ra qanday klassifikatsiyalanadi?
41. Mamlakatlar iqtisodiyotining rivojlanish darajasi qanday turkumlanadi?
42. Rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarning asosiy iqtisodiy muammolari nimalar?
43. Politsentrizmning asosiy xususiyati nima?
44. Etnotsentrizmning asosiy xususiyati nima?
45. Milliy valyuta nimalar bilan xarakterlanadi?
46. Savdo ustidan nazorat shakllari qanday?
47. Notarif to'siqlarga nimalar kiradi?
48. Tarif to'siqlarga nimalar kiradi?
49. Bojxona to'lovlari qanday turlarga bo'linadi?
50. Embargo nima?
51. Kvota nima?
52. Butunjahon savdo tashkilotining asosiy maqsadi nima?
53. Proteksionizm nima?
54. Savdo va ishlab chiqarish omillari o'rtasida bog'liqlik bormi?
55. To'g'ridan-to'g'ri investitsiya qilish sabablari nimalar?
56. Xalqaro investitsion jarayondagi asosiy muammolar nimalar?
57. Mamlakat riski nima?
58. Xalqaro valyuta tizimining asosiy vazifasi nima?
59. Valyuta kursiga qanday omillar ta'sir qiladi?
60. Xorijiy biznesga ta'sir qiluvchi asosiy omillar qanday guruhlarga bo'linadi?
61. Xorijiy sharoitlarga moslashishning obyektiv omillari nima?
62. Xorijda iqtisodiy moslashishdagi asosiy qiyinchilik nima?
63. Iste'molchilarning talabi qaysi omillarga kiradi?
64. Subyektiv omillar nimaga bog'liq?
65. Import texnologiyalarni o'zlashtirishning asosiy sharti nima?
66. Litsenziat kim?
67. Xalqaro kompaniya nima?
68. Transmilliy kompaniya nima?
69. Milliy kompaniyaning xalqaro kompaniyaga aylanish bosqichlari qanday?
70. Kompaniyaning transmilliylashuv darajasi nima bilan aniqlanadi?
71. Xalqaro korxonalarda ishlab chiqarish strukturalari qanday?
72. Gorizontal struktura nima?
73. Vertikal struktura nima?
74. Diversifikatsion struktura nima?
75. KMK millati qanday aniqlanadi?
76. Tashqi bozorda faoliyat tanlashda qanday omillar hisobga olinadi?
77. Ko'p millatli tarmoqlar nima?
78. Global tarmoqlar nima?
79. Rezident firmalar kimlar?

80. Norezident firmalar kimlar?
81. Xorijiy filiallar qanday nomlanadi?
82. Bosh kompaniyaning chet eldagi bo'limi qanday bo'ladi?
83. Xorijiy investor uchun muhim omillar nimalar?
84. Valyuta bozori nima?
85. Svop nima?
86. Autrayt nima?
87. Opsion nima?
88. Fyuchers nima?
89. Hududiy iqtisodiy integratsiya nechta shaklga ega?
90. Integratsiya shakllari qanday?
91. Erkin savdo hududida nima sodir bo'ladi?
92. To'liq iqtisodiy integratsiya nimani anglatadi?
93. Bojxona ittifoqi nima?
94. Yevropa Ittifoqiga nechta davlat a'zo?
95. Yevropa Ittifoqi qaysi integratsiya shakliga kiradi?
96. NAFTA tarkibiga qaysi davlatlar kiradi?
97. Shanxay hamkorlik tashkilotining maqsadi nima?
98. Ko'p millatli kompaniyalar qanday belgilar bilan aniqlanadi?
99. Ko'p millatli kompaniyalar vujudga kelish sabablari nima?
100. Ular kimlarning manfaatini ko'zlaydi?
101. Eksport strategiyasi nimalardan iborat?
102. Eksport faoliyatining ijobiy tomonlari nimalar?
103. Xalqaro kompaniyalar uchun mamlakat jozibadorligi omillari qanday?
104. Davlat xorijiy kompaniyalarni jalb qilish uchun nima qiladi?
105. TMK filiallari uchun afzalliklar qayerda?
106. Davlat xalqaro kompaniyalar bilan munosabatni qanday tashkil qiladi?
107. Huquqiy tartibga solish usullari nechta?
108. Filial tashkil etish maqsadlari nimalar?
109. Soliq imtiyozlari nima?
110. Xalqaro huquqiy tartibga solish nima?
111. Xorijiy kompaniyalar davlat yordamini olish shartlari qanday?
112. Xalqaro iqtisodiy integratsiya nima?
113. Integratsiya bosqichlari qanday?
114. Yagona boj tarifi nimaga xizmat qiladi?
115. Preferensiyalar tizimi nima?
116. Dempingga qarshi choralar nima?
117. Texnik to'siqlar nima?
118. Eksport subsidiyalari nima uchun qo'llaniladi?
119. ASEAN qachon tashkil etilgan?
120. ASEANga kimlar a'zo?
121. Eksport strategiyasi bosqichlari qanday?
122. Hamkorlik kelishuvlari maqsadi nima?
123. Litsenzion shartnoma nima?



124. Kross-litsenziya nima?
125. Franchayzing nima?
126. Boshqaruv shartnomasi nima?
127. Tashqi iqtisodiy faoliyatni cheklash vositalari qanday?
128. Import bojining funksiyalari nimalar?
129. Boj turlari qanday?
130. Tashqi iqtisodiy faoliyat nima?
131. Tarif kvotasi nima?
132. Tashqi savdo nima?
133. Savdoni tartibga solish shakllari qanday?
134. Menejment uslubiga ta'sir qiluvchi omillar nimalar?
135. Kadrlar tanlash nima?
136. Nomzod tanlash usullari qanday?
137. Kommunikatsiya nima?
138. Global menejer faoliyati nimani o'z ichiga oladi?
139. Xalqaro menejmentning rivojlanishiga qanday omillar ta'sir qiladi?
140. Globalizatsiya jarayoni biznesga qanday ta'sir ko'rsatadi?
141. Xalqaro kompaniyalar qanday ustunliklarga ega bo'ladi?
142. Xalqaro menejer qanday ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak?
143. Tashqi iqtisodiy faoliyatning asosiy yo'nalishlari nimalardan iborat?
144. Xalqaro bozorga chiqishning qanday usullari mavjud?
145. Eksport va import o'rtasidagi farq nimada?
146. Xalqaro marketing nima?
147. Xalqaro marketing strategiyasi qanday ishlab chiqiladi?
148. Xalqaro raqobat ustunligi nima?
149. Kompaniyaning global strategiyasi qanday shakllanadi?
150. Lokal va global strategiya o'rtasidagi farq nimada?
151. Xalqaro risklar qanday turlarga bo'linadi?
152. Siyosiy risk nima?
153. Iqtisodiy risk nima?
154. Valyuta riski nima?
155. Xalqaro loyihalarni moliyalashtirish qanday amalga oshiriladi?
156. Xalqaro bank tizimi qanday ishlaydi?
157. Xalqaro moliya institutlari qaysilar?
158. Investitsiya muhiti nima?
159. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish usullari qanday?
160. Xalqaro kompaniyalarda boshqaruv tizimi qanday tashkil etiladi?
161. Global kompaniyalarda qaror qabul qilish qanday amalga oshiriladi?
162. Xalqaro muzokaralar qanday olib boriladi?
163. Madaniyatlararo kommunikatsiya nima?
164. Madaniyatlararo farqlar biznesga qanday ta'sir qiladi?
165. Hofstede modeli nima?
166. Xalqaro jamoani boshqarish qanday amalga oshiriladi?
167. Global liderlik nima?

168. Xalqaro kadrlar siyosati qanday yuritiladi?
169. Ekspatriant kim?
170. Xalqaro kompaniyalarda motivatsiya qanday amalga oshiriladi?
171. Xalqaro menejmentda etika nima?
172. Korporativ ijtimoiy mas'uliyat nima?
173. Xalqaro biznesda huquqiy tartibga solish qanday amalga oshiriladi?
174. Xalqaro shartnomalar qanday tuziladi?
175. Litsenziyalash nima?
176. Franchayzingning afzalliklari nimada?
177. Qo'shma korxona (joint venture) nima?
178. Xalqaro logistika nima?
179. Ta'minot zanjiri (supply chain) nima?
180. Xalqaro transport tizimlari qanday turlarga bo'linadi?
181. Bojxona tartiblari qanday amalga oshiriladi?
182. Eksport-import operatsiyalarida hujjatlar qanday rasmiylashtiriladi?
183. Xalqaro savdoda Incoterms nima?
184. Elektron tijorat (e-commerce) xalqaro biznesga qanday ta'sir qiladi?
185. Raqamli iqtisodiyot nima?
186. Innovatsiya xalqaro kompaniyalarda qanday rol o'ynaydi?
187. Startaplarning xalqaro bozorga chiqishi qanday amalga oshiriladi?
188. Xalqaro biznesda raqamli transformatsiya nima?
189. Xalqaro menejmentda strategik nazorat qanday amalga oshiriladi?
190. KPI (asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari) nima?
191. Benchmarking nima?
192. Xalqaro kompaniyalarda audit qanday o'tkaziladi?
193. Tashqi va ichki audit o'rtasidagi farq nimada?
194. Xalqaro kompaniyalarda risklarni boshqarish qanday amalga oshiriladi?
195. Diversifikatsiya nima va nima uchun kerak?
196. Raqobat strategiyalarining asosiy turlari qanday?
197. Xarajatlar bo'yicha yetakchilik strategiyasi nima?
198. Differensiyalash strategiyasi nima?
199. Fokus (nish) strategiyasi nima?
200. Xalqaro menejmentning kelajakdagi rivojlanish tendensiyalari qanday?



## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:


1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va qarorlari (iqtisodiyot, investitsiya va biznesni rivojlantirishga oid).
2. O'zbekiston Respublikasi qonunlari (tadbirkorlik, tashqi iqtisodiy faoliyat va investitsiyalar to'g'risida)..
3. Peter Drucker — "Management: Tasks, Responsibilities, Practices".
4. Michael Porter — "Competitive Strategy".
5. Igor Ansoff — "Strategic Management".


### Elektron resurslar


1. www.adelaide.edu.au/course-outlines/103757/1/sem-2/?utm_source-The University of Adelaide
2. www.oil and gas library.com.
3. www. Oilgas. ru
4. World Trade Organization rasmiy sayti
5. World Bank rasmiy sayti
6. International Monetary Fund rasmiy sayti
7. http://www.lex.uz. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi sayti.
8. http://www.gov.uz. O'zbekiston Respublikasining hukumat portali.

### 3. "Strategik menejment" fanidan YaDAK savollari

1. Texnologiyani rivojlanishi (sekin yoki jadal), kapitalga bo'lgan ehtiyoj (past yoki yuqori), bozorlar (mahalliy yoki xalqaro), mahsulot (individuallashgan yoki standart), raqobat (kuchli yoki kuchsiz), mahsulotning samaradorlik darajasi (past yoki yuqori), xizmat ko'rsatish va reklama (past yoki yuqori) bo'lishi nimani ifodalaydi?
2. «Kimlar navbatdagi strategik harakatlarni amalga oshiradi va uning maqsadi nima?» degan savol nima uchun beriladi?
3. «Qaysi kompaniyalar kuchli va kuchsiz raqobat mavqeiga ega?» degan savol nima uchun beriladi?
4. Iqtisodiy ko'rsatkichlar kompaniya foydalanishi mumkin bo'lgan strategiyalarni qanday ta'sir qiladi?
5. Bozor hajmi, raqobat ko'lami, bozorning rivojlanish tezligi, raqobatchilar soni va ularning o'lchami, xaridorlar soni va ularning taqsimoti, integratsiyaning rivojlanish an'anasi mavjudligi kabi omillar qachon tahlil etiladi?
6. Rahbariyatning kompaniya bozor ulushini ta'minlash majburiyatini olganligini va uni jiddiy himoya qilishini e'lon qilishi nimani anglatadi?
7. Kompaniyaning yaxshi himoyalanishi mumkinligini namoyish etish uchun kuchsiz kompaniyalarga qattiq zarbalar berish nimani anglatadi?
8. Tarmoq mahsuloti asosan bir xil bo'lib, iste'molchilar narxlarga sezgir bo'lgan sharoit qaysi strategiyaga tegishli?
9. Tovar va xizmatlarga alohida raqobat sifatlarini yaratishga asoslangan strategiya qaysi?
10. Past xarajatlar va yuqoriroq sifatni uyg'unlashtirgan strategiya qaysi?
11. Bozorning tor segmentida past xarajatlar yoki differensiyalangan mahsulot orqali ustunlikka erishish qaysi strategiyaga tegishli?
12. Hujumkorlik strategiyasining nechta yo'nalishi mavjud?
13. Strategik ko'rish nima?
14. Strategik ko'rish qaysi savollarga javob beradi?
15. Yaxshi ishlab chiqilgan strategik ko'rish va missiya qanday jihatlarni o'z ichiga oladi?
16. Biznes muhitini to'g'ri aniqlash uchun qaysi omillar hisobga olinadi?
17. Faoliyat muhitini aniqlash qanday amalga oshiriladi?
18. Maqsadlar qaysi ko'rsatkichlar asosida aniqlanishi kerak?
19. Maqsadni qo'yishda qaysi kategoriya qo'llaniladi?
20. Strategiya qaysi savollarga javob berishi kerak?
21. Tashkiliy tuzilmaning ishonchliligi qanday aniqlanadi?
22. Tashkilot strategiyasi va byudjet o'rtasida bog'liqlik bormi?
23. Strategiyani amalga oshirish usullari nechta?
24. Strategiyani ta'minlovchi tizim nima?
25. Strategik jarayonni nazorat qilish uchun hisobotlar tizimida nechta qoidaga rioya qilish kerak?
26. Bo'linmalar va xodimlar ishining asosiy maqsadi nimadan iborat?



27. Rag'batlantirish va mukofotlash tizimiga nechta talab qo'yiladi?
28. Korporativ raqobat bilan bog'liq bo'lmagan omil qaysi?
29. Mujassamlikka intiluvchi kompaniyalar nimaga e'tibor qaratadi?
30. Strategiyani amalga oshirish uchun zarur axborot manbalari nima deyiladi?
31. Yangi g'oyalarni joriy etishda kimlarga tayanish kerak?
32. Yakuniy qaror qabul qilish imkonini beruvchi asosiy prinsiplar qaysilar?
33. Kompaniya strategiyasi qaysi savollarga javob berishi kerak?
34. Ishbop strategiya qaysi yo'nalish uchun ishlab chiqiladi?
35. Kompaniya strategiyasiga ta'sir qiluvchi ichki guruhlar kimlar?
36. Kompaniya strategiyasiga ta'sir qiluvchi tashqi guruhlar kimlar?
37. Strategiyani ijtimoiy talablarga moslashtirishda nimalar hisobga olinadi?
38. Tashkiliy tuzilma va strategiya o'rtasidagi bog'liqlik qanday?
39. Tarmoqdagi raqobat nechta turga bo'linadi?
40. Raqobat kurashi qaysi yo'nalishlarda olib boriladi?
41. Strategik guruh xaritasi nima?
42. Kompaniyaning strategik va moliyaviy holati nimalardan iborat?
43. Yakka biznesning asosiy raqobat strategiyalari qaysilar?
44. Raqobatning umumiy strategiyalari qaysilar?
45. Strategiyaning asosiy savollari qaysilar?
46. Xolding kompaniyasi nima?
47. Xolding kompaniyasini tashkil etishning asosiy yo'li qanday?
48. Xolding kompaniyasining turlari qaysilar?
49. Xolding kompaniyasining asosiy vazifasi nimadan iborat?
50. Xoldinglar qaysi organ ruxsati bilan tashkil etiladi?
51. Moliyaviy maqsadlarga nimalar kiradi?
52. Strategik maqsadlarga nimalar kiradi?
53. Tashkilot mavqeini mustahkamlash va mijoz ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan boshqaruv rejasi nima?
54. Strategiyaning maqsadi nimadan iborat?
55. Ishlab chiqarish, sotish, moliya, marketing va boshqa yo'nalishlarni qamrab oluvchi reja nima?
56. Tashkilot muvaffaqiyatini ta'minlovchi tadbirlar majmuasi nima deb ataladi?
57. Rahbariyat kompaniya faoliyatini samarali boshqarish uchun nima yaratadi?
58. "A'lo" strategiyani amalga oshirish kompaniyani qiyin davrlardan to'liq himoya qiladimi?
59. "Kompaniya kelajakda kim bo'lmoqchi?" degan savol nimani anglatadi?
60. Tashkilot strategiyasini tasavvur etish va missiyani yaratish qaysi bosqichga kiradi?
61. Tashkilotning maqsadlarini aniqlash bu nima?
62. Tashkilotning maqsadlariga erishish strategiyasini yaratish bu nima?
63. Strategiyani amalga oshirish bu nima?
64. Faoliyat natijasini baholash va moslashtiruvchi harakatlarni amalga oshirish bu nima?
65. Kompaniya avvalambor qanday maqsadlarni aniqlashi lozim?

66.Moliyaviy maqsadlarni aniqlanmasligi qanday salbiy oqibatlarga olib keladi?
67.Maqsadlar ma'lum muddatdan keyin erishiladigan natijalar bo'lsa, strategiya nima?
68.Katta texnologik yutuqlar, yangi mahsulotlar, qonunlar va iste'molchilar xulqidagi o'zgarishlar nimaga kiradi?
69.Tashkilot maqsadlarini amalga oshirish yo'lida rahbarlar qo'llaydigan tadbir-choralar nima deb ataladi?
70.Tashkilotning amaldagi strategiyasi nimalardan tashkil topadi?
71.To'g'ri yaratilgan strategiya nimaga yo'naltirilgan bo'ladi?
72.Strategiyadan unumli foydalanish va resurslarni to'g'ri taqsimlash nimani amalga oshirishda qo'llaniladi?
73.Diversifikatsiyalashgan kompaniyalarda strategiyani boshqarish nechta pog'onadan iborat?
74.Tashkilotning bozor mavqeini ta'minlash uchun qo'yiladigan maqsadlar qanday maqsadlar?
75.Yaqin 3–5 yilda amalga oshiriladigan maqsadlar qanday maqsadlar?
76.Tashkilot missiyasi va maqsadlarini aks ettiradigan reja nima deb ataladi?
77.Kompaniyalar avvalambor nimaga ega bo'lishi kerak?
78."O'lchash mumkin bo'lmagan narsani boshqarib bo'lmaydi" degan fikr kimga tegishli?
79.Ushbu fikr nimalarga tegishli?
80.Moliyaviy maqsadlar nima?
81.Strategik maqsadlar nima?
82.Kapital aylanishi, foyda va dividendlarni oshirish qaysi maqsadlarga kiradi?
83.Bozor ulushi va mahsulot sifatini oshirish qaysi maqsadlarga kiradi?
84.Kompaniya uzoq muddatli maqsadlar sari yo'naltirilsa, bu nimani anglatadi?
85.Diversifikatsiyalashgan kompaniyada korporativ strategiya qaysi pog'onada yaratiladi?
86.Biznes strategiyasi qaysi pog'onada yaratiladi?
87.Korporativ strategiya qaysi tamoyillarga asoslanadi?
88.Operativ strategiya qanday vazifalarni bajaradi?
89.Diversifikatsiyalashgan kompaniyaning umumiy boshqaruv rejasi nima deb ataladi?
90.Birlik biznesni boshqaruv rejasi nima?
91.Operativ strategiya nima?
92.Uzoq muddatli raqobatbardosh mavqe nimaning markaziy elementi hisoblanadi?
93.Ishlab chiqarish, marketing va ilmiy izlanishlar qaysi strategiyaga kiradi?
94.Tashqi muhit o'zgarishlariga javob choralar qaysi strategiyaga tegishli?
95.Rahbarning shaxsiy sifatlari qaysi omillarga kiradi?
96.Kompaniya raqobatga bardosh bera olmasa nima qiladi?
97.Strategiyani baholash mezonlari nimalardan iborat?
98.Kompaniya strategiyasi qachon muvaffaqiyatli bo'ladi?
99.Strategiyani boshqalarga topshirish qanday yondashuv hisoblanadi?



100. Katta kompaniyalarda strategiya qanday yondashuv asosida ishlab chiqiladi?
101. Birjaning kelib chiqish tarixi qayerga borib taqaladi?
102. Birja qanday vazifalarni bajaradi?
103. Birjaning oliy boshqaruv organi nima?
104. Qimmatli qog'ozlarning birjadan chiqarilishi nima deb ataladi?
105. Toshkent Respublika fond birjasi qachon tashkil etilgan?
106. Qimmatli qog'ozlarning e'lon qilingan narxi nima deyiladi?
107. Qimmatli qog'ozlarni birjaga kiritish nima deyiladi?
108. Qaysi aksiya egalari ovoz berish huquqiga ega?
109. Hosilaviy qimmatli qog'ozlar qaysilar?
110. Vositachi sifatida bitim tuzuvchi shaxs kim?
111. Qimmatli qog'ozlar turlari qaysilar?
112. Menejer kim?
113. Menejer va tadbirkor o'rtasidagi farq nimada?
114. Menejment nima?
115. Korporatsiya nima?
116. Assotsiatsiya nima?
117. "Struktura" tushunchasi nimani anglatadi?
118. Boshqarish bosqichi nima?
119. Chiziqli boshqaruv tuzilmasi nima?
120. Chiziqli-shtabli tuzilma nima?
121. Matritsali tuzilma nima?
122. Qo'shma korxona nima?
123. "Tadbirkor" tushunchasini kim birinchi qo'llagan?
124. Tadbirkorlikni uch omil birligi deb kim ta'riflagan?
125. To'rtinchi omilni kim qo'shgan?
126. Innovatsion firmalar nima bilan shug'ullanadi?
127. Tadbirkorlik uchun qanday sharoitlar zarur?
128. Tadbirkorlikning asosiy maqsadi nima?
129. Tadbirkorlik faoliyati turlari qaysilar?
130. Tadbirkorlik shakllari qaysilar?
131. Xususiy tadbirkorlik nima?
132. Jamoa tadbirkorligi nima?
133. Jismoniy shaxslar tadbirkorlik subyekti bo'la oladimi?
134. Biznes-reja nechta bo'limdan iborat bo'lishi maqbul?
135. Biznes-markaz nima?
136. Boshqarishning iqtisodiy usullari nimaga asoslanadi?
137. Manfaatlar nechta turga bo'linadi?
138. Sotsial-ruhiy usullarning maqsadi nima?
139. Sotsial-ruhiy boshqaruv nima?
140. Rahbarlik uslublari qaysilar?
141. Demokratik rahbar qanday bo'ladi?
142. Fazilat nima?
143. Gippokrat insonlarni qanday toifalarga ajratgan?

144. Marketing nima?
145. Marketing qanday tizimni ifodalaydi?
146. Muhtojlik nima?
147. Ehtiyoj nima?
148. Tovar nima?
149. Iste'molchini himoya qiluvchi qoidalar majmui nima?
150. Prognozlash nima?
151. Harakatlar strategiyasi qachon qabul qilingan?
152. Harakatlar strategiyasining uchinchi yo'nalishi nima?
153. Milliy daromad qanday aniqlanadi?
154. Xalqaro hisob-kitoblarda asosiy valyuta qaysi?
155. Diversifikatsiya nima?
156. Vertikal diversifikatsiya nima?
157. Strategiya nima?
158. Aniq strategiyani tanlash nimani anglatadi?
159. Strategik menejmentning mazmuni nimadan iborat?
160. Strategiya nechta qismdan iborat?
161. Menejerning asosiy funksiyalari nimalar?
162. Maqsad nima?
163. Strategik boshqaruv bosqichlari qaysilar?
164. Strategik menejerga qo'yiladigan talablar qanday?
165. Strategik rejalashtirishning maqsadi nima?
166. Strategik boshqarish tizimi nimani anglatadi?
167. Strategik ko'rish va missiya nechta jihatdan iborat?
168. Strategik ko'rishni shakllantirish nima?
169. Kompaniya maqsadlarini aniqlash nima?
170. Strategik boshqaruvning yakuniy natijasi nima?
171. Missiya va maqsad nimaga xizmat qiladi?
172. Qisqa muddatli maqsadlar nima?
173. Uzoq muddatli maqsadlar nima?
174. Paychilar qanday foyda oladi?
175. Tashkilot strategiyasi nima?
176. Strategiya darajalari nechta?
177. SWOT tahlil nima?
178. Strategik qiymat tahlilining vazifasi nima?
179. Raqobat ustunligi nimada namoyon bo'ladi?
180. Qaysi strategiya eng xavfsiz hisoblanadi?
181. Xarajatlar bo'yicha ustunlik strategiyasi nima?
182. Optimal xarajatlar strategiyasi nima?
183. Strategiyani moslashtirish prinsipi nimada?
184. Qisqartirish strategiyasi qachon qo'llaniladi?
185. Strategik boshqaruv funksiyasi nima?
186. Rivojlanish strategiyasi qanday bo'ladi?
187. Bozor rivojlanish strategiyasi nima?



188. Tashkilot kundalik faoliyatda qaysi rejadan foydalanadi?
189. Xalqaro bozorga chiqish sabablari nima?
190. Diversifikatsiya strategiyasi nima uchun qo'llaniladi?
191. Diversifikatsiyaning asosiy maqsadi nima?
192. Diversifikatsiyaga teskari strategiya qaysi?
193. Firma boshqaruvining asosiy vazifalari nimalar?
194. Maqsad turlari qaysilar?
195. Moliyaviy maqsadlar nimalardan iborat?
196. Strategik maqsadlar nimalardan iborat?
197. Strategik rejada nimalar yoritiladi?
198. Kompaniya maqsadi nima?
199. Strategiya qaysi savollarga javob beradi?
200. Menejer salohiyatining ahamiyati nimada?

## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:


1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo‘shma majlisidagi nutqi. –T.: “O‘zbekiston” NMIU, 2016. – 56 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: “O‘zbekiston” NMIU, 2017.– 488 b.
3. Махмудов Н.Н., Юлдашев Т.Р. Neft va gaz olishning texnologiyasi va texnikasi. – T.: Iqtisod, 2015.
4. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo‘shma majlisidagi nutqi. –T.: “O‘zbekiston” NMIU, 2016. – 56 b.


### Axborot manbalari


1. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
3. www.texhologiy.ru.
4. http://www.Khimprom.cjb.net.
5. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
6. www.lex.uz– O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.




### 4. “Tadqiqot usullari va ko‘nikmalari ” fanidan YaDAK savollari

1. Menejer — bu:
2. Tadbirkor-bu:
3. Biznesmen?
4. Menejer va tadbirkor o‘rtasida qanday farq bor?
5. Oksford lug‘atida berilgan ta’rifga asosan menejment bu:
6. Fanning predmeti bu:
7. Fan obekti makrodarajada ?
8. Fan subekti makrodarajada (mamlakat miqyosid ?
9. Fanni o‘rganish metodlari bu:
10. Sistemali yondashuv bu:
11. Kompleks yondashuv?
12. Tarkibiy yondashuv?
13. Modellashtirish usuli?
14. Menejment tadqiqot usullari fani qaysi fanlar bilan aloqadorlikda o‘rganiladi?
15. Menejment tadqiqot usullari fanning nazariy-uslubiy asosini ?
16. Umumdavlat boshqaruv organlari?
17. O’zbekiston Respublikasining bosh strategik maqsadi nima?
18. Korxonaning boshqaruv modeli deganda nimani tushunasiz?
19. Ilk menejment konsepsiyasining asoschisi kim?
20. F Teylorning diqqat markazida, eng avvalo?
21. Klassik —ma’muriy maktabning yorqin namoyondasi?
22. A.Fayol boshqarishni?
23. A.Fayolning diqqat markazida, eng avvalo?
24. Insoniy munosabatlar yoki xulq — atvor maktabi fikrlarining rivojlanish davri?
25. Insoniy munosabatlar maktabga kim asos solgan?
26. «Insoniy munosabatlar» maktabi?
27. X(iks) va Y(igrek) nazariyasining namoyandasi kim?
28. X(iks) nazariyasiga ko’ra yollanma xodim?
29. Y (igrek) nazariyasiga ko‘ra yollanma xodim?
30. «Struktura» (tarki lotincha so’z bo’lib?
31. Boshqarish bosqichi – bu :
32. Boshqarish bo’g’ini – bu :
33. Bozor iqtisodiyot sharotida O’zbekiston davlati quyidagi qaysi pirinsiplarga asoslanib boshqariladi?
34. Ma’muriy buyruqbozlik tizimi sharoitida davlat quyidagi qaysi tamoyillarga asoslanib boshqariladi?
35. Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish deganda nimani tushunasiz?
36. Iqtisodiy munosabatlarni demokratiyalash prinsipi deganda?
37. Demokratiya prinsipi deganda?
38. Yuksak ma’naviyat prinsipi deganda?
39. «Funktsiya» - bu :

40. «Vazifa» - bu :
41. Boshqaruv funktsiyasi deganda?
42. Quyida qayd qilinganlarning qaysi biri boshqarish funksiyasi hisoblanadi?
43. Boshqarish faoliyati turlariga qarab boshqarish funksiyalari?
44. Usul – bu :
45. Tadqiqot qilish nuqtai nazaridan uslub deganda ?
46. Ta'sir ko'rsatish nuqtai nazaridan esa usul deganda ?
47. Quyida qayd qilingan funksiyalarning qaysi biri boshqarishning iqtisodiy funksiyasiga kiradi?
48. Quyida qayd qilingan funksiyalarning qaysi biri boshqarishning ijtimoiy funksiyasiga kiradi?
49. Quyida qayd qilingan funksiyalarning qaysi biri boshqarishning ma'naviy-ma'rifiy funksiyasiga kiradi?
50. Bozor iqtisodiyotida «nima ishlab chiqarish zarur?»
51. Tashkiliy-ma'muriy usullarga?
52. Tashkiliy-ma'muriy usullar necha turga bo'linadi?
53. Tashkiliy-ma'muriy usullar qo'yidagi shakllarga bo'linadi?
54. Boshqarishning iqtisodiy usullari ?
55. Manfaatlar necha hil bo'ladi?
56. Boshqarishning iqtisodiy usullari jumlasiga?
57. Sotsial-ruxiy usullarning asosiy maqsadi ?
58. Sotsial-ruxiy usulda?
59. Axborot-bu:
60. Boshqaruv tizimi-bu:
61. Boshqarishda foydalaniladigan va bajarilishi uchun uzatiladigan axborotlarga quyidagi talablar quyiladi?
62. Kommunikatsiya – bu :
63. Dekodlashtirish va axborotni qabul qilish?
64. Aloqa qilish kanalini tanlash va axborot (xabar)ni uzatish?
65. Xujjat – bu :
66. Qaror – bu:
67. Qarorni ishlab chiqish va qabul qilish – bu :
68. Boshqaruv qarorining elementlari?
69. Ta'sir ko'rsatish davri bilan ?
70. Ma'nosi va tavsir qilish tavsifisi bilan? –
71. Mazmuni va paydo bo'lishi manbaiga qarab?
72. Qaror qabul qilishdagi asosiy masala ?
73. Qarorni ishlab chiqish jarayoni quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi?
74. Qarorlarni bajarish– bu :
75. Rahbarning asosiy vazifasi?
76. Boshqarish jarayonidagi oxirgi bosqich ?
77. Nazorat – bu :
78. Menejer mehnati qanday masalalarni yechishga qaratilgan?
79. Menejerlarni kim attestatsiyadan o'tkazadi?



80. Boshqaruv qarorini qabul qilishning qanday usullari mavjud?
81. Jamoani boshqarish bu:
82. Menejment madaniyati tarkibiga?
83. Boshqaruv xodimlarining madaniyati qo'yidagi omillarga bog'liq?
84. Menejment madaniyatining barcha elementlari?
85. Menejerlar boshqaruv poganasiga binoan qo'yidagi toyifaga bo'linadi?
86. Yuqori pogona menejerlari nima bilan shug'ullanadi?
87. Boshqaruv uslubi – bu:
88. Ish uslubi – bu :
89. Rahbarning ish uslubi – bu:
90. Rahbarlik uslubiga qarab rahbarlarni quyidagi turlarga ajratiladi?
91. Demokratik rahbar?
92. Fazilat – bu :
93. Qadimgi tibbiyotning yirik namoyondasi Gippokrat insonlarni fazilatlariga qarab qanday toifalarga bo'lgan?
94. Flegmatiklar?
95. Boshqariluvchi obyekt boshqa obyektlar bilan o'zaro bog'lanishda va aloqadorlikda o'rganilmoqchi bo'lsa, u xolda menejment fani:
96. Soxibqiron Amir Temur davlat va jamiyatni boshqarishda nechta ijtimomiy siyosiy guruxga tayangan:
97. Rejalashtirish ?
98. Rentabellik tushunchasini ko'rsating ?
99. Boshqarishning iqtisodiy usullari ?
100. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni qachon qabul qilindi?
101. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha 2017-2021 yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasi nechta ustuvor yo'nalishlardan iborat?
102. 2017–2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini amalga oshirish bo'yicha Milliy komissiyaga kim boshchilik qiladi?
103. Harakatlar strategiyasining uchinchi yo'nalishi qanday nomlanadi?
104. Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlari nechta bandni qamrab olgan?
105. Iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo'nalishlarida qanday vazifalar qamrab olgan?
106. 2017-2021 yillarda umumiy qiymati 40 milliard AQSH dollari bo'lgan nechta investitsiya loyihasi amalga oshirilishi ko'zda tutilgan.
107. 2017-2021 yillarda iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida amalga oshirilishi ko'zda tutilgan 649 ta investitsiya loyihasiga qancha qiymatdagi mablag' jalb qilinishi rejalashtirilgan.

108. Iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida jalb qilinishi rejalashtirilgan investitsiyalar natijasi keyingi 5 yilda sanoat mahsulotini ishlab chiqarish hajmi necha baravar oshishi kutilmoqda?
109. Iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida jalb qilinishi rejalashtirilgan investitsiyalar natijasi sanoatning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 33,6 foizdan qancha foizgacha oshishi kutilmoqda
110. Iqtisodiyotni rivojlantirish maqsadida jalb qilinishi rejalashtirilgan investitsiyalar natijasi yalpi ichki mahsulotdagi qayta ishlash tarmog'i ulushi necha foizgacha oshishi kutilmoqda?
111. Magistr bozor iqtisodiyotida qanday shaxs hisoblanadi.
112. Tadqiqot nima va uning asosiy xususiyatlari nimalar?
113.Tadqiqotning maqsadi va vazifalari qanday aniqlanadi?
114.Ilmiy tadqiqot va amaliy tadqiqot o'rtasidagi farq nima?
115.Tadqiqot jarayoni bosqichlari qanday?
116.Ilmiy masalani aniqlash va tadqiqot mavzusini tanlash jarayoni qanday kechadi?
117.Tadqiqot metodologiyasi nima?
118.Tadqiqot usullari va metodlari o'rtasidagi farq nima?
119.Tadqiqotda ma'lumotlarni yig'ishning asosiy manbalari qaysilar?
120.Tadqiqotda empirik va nazariy tadqiqot usullarining farqi nima?
121.Tadqiqotning sifatli va miqdoriy usullari o'rtasidagi asosiy farq nima?
122.Tadqiqot obyekti va predmeti tushunchalarini tushuntiring.
123.Tadqiqot gipotezasi nima va qanday tuziladi?
124.Tadqiqotda o'zgaruvchilar turlari qaysilar?
125.Tadqiqotning ahamiyati va foydaliligi qanday aniqlanadi?
126.Tadqiqotda etik qoidalar va mas'uliyat qanday hisobga olinadi?
127.Tadqiqot rejasini tuzishning asosiy bosqichlari nimalar?
128.Tadqiqot mavzusini tanlashda asosiy mezonlar qaysilar?
129.Tadqiqot masalalarini aniqlash va cheklash usullari nimalar?
130.Tadqiqot maqsad va vazifalarini belgilash jarayoni qanday kechadi?
131.Tadqiqot gipotezasini tekshirish uchun qanday usullar ishlatiladi?
132.Tadqiqotning nazariy va empirik qismini ajratish nima uchun muhim?
133.Tadqiqot jarayonida resurslarni rejalashtirish qanday amalga oshiriladi?
134.Tadqiqot ish rejasi va jadvali qanday tuziladi?
135.Tadqiqotning metodik yondashuvlari qaysilar?
136.Tadqiqot obyekti va predmeti bo'yicha ma'lumotlar to'plash jarayoni qanday kechadi?
137.Tadqiqotda amaliy metodlar va usullar o'rtasidagi farq nima?
138.Tadqiqotda ma'lumotlarni yig'ish vositalari qaysilar?
139.Tadqiqotda statistik va analitik usullar qanday qo'llanadi?
140.Tadqiqot jarayonida xatoliklar va ularni kamaytirish yo'llari qanday?
141.Tadqiqot natijalarini baholash va tahlil qilish prinsiplari nimalar?
142.So'rovnoma usuli nima va qachon ishlatiladi?
143.Intervyu usuli va uning turlari nimalar?



144.Eksperiment usuli va uning asosiy xususiyatlari nimalar?
145.Kuzatuv usuli va turlarini tushuntiring.
146.Arxiv va hujjatlarni tahlil qilish usuli qanday kechadi?
147.Case-study (holat tahlili) usuli nima va qachon ishlatiladi?
148.Ma'lumotlar yig'ishda sifatli va miqdoriy yondashuvlarning farqi nima?
149.Fokus-guruhlar usuli nima va qanday o'tkaziladi?
150.Elektron so'rovnomalar va ularning afzalliklari nimalar?
151.Tadqiqotda ma'lumotlarning ishonchliligini ta'minlash qanday amalga oshiriladi?
152.Ma'lumotlarni kodlash va kategorizatsiya qilish jarayoni qanday kechadi?
153.Tadqiqotda random va stratifikatsiyalangan tanlov usullari qanday ishlatiladi?
154.Eksperimental va nazariy metodlarni birlashtirish qanday qo'llanadi?
155.Ma'lumotlarni yig'ishda bias (xato) qanday oldini olish mumkin?
156.Tadqiqotda triangulyatsiya usuli nima va qanday ishlatiladi
157.Tadqiqotda statistik tahlil usullari qaysilar?
158.Deskriptiv statistika va inferensial statistika o'rtasidagi farq nima?
159.O'rtacha, median va modal qiymatlarni hisoblash usullari qanday?
160.Dispersiya va standart og'ish tushunchasini tushuntiring.
161.Korrelyatsiya va regressiya tahlili nima uchun ishlatiladi?
162.Tadqiqot natijalarini grafik va diagramma shaklida ifodalash usullari nimalar?
163.Ma'lumotlar to'plamini normallashtirish va standartizatsiya qilish nima uchun muhim?
164.Hipotezani test qilishning asosiy qadamlarini sanab bering.
165.Chi-kvadrat testi va t-test farqlari nima?
166.ANOVA tahlili va uning qo'llanish sohasi nima?
167.Tadqiqotda statistik xatolik turlarini tushuntiring.
168.P-qiymat tushunchasi nima va u qanday ishlatiladi?
169.Ma'lumotlar tahlilida outlier'larni aniqlash usullari nimalar?
170.Tadqiqot natijalarini interpretatsiya qilishning asosiy printsiplari nimalar?
171.Tadqiqot xulosalarini chiziqli va chiziqsiz tahlil asosida chiqarish qanday amalga oshiriladi?
172.Tadqiqot xulosalarini tuzish prinsiplari nimalar?
173.Ilmiy hisobot tuzilishi qanday bo'ladi?
174.Kirish qismi va uning tarkibi nimalardan iborat?
175.Adabiyotlar sharhi bo'limi qanday yoziladi?
176.Tadqiqot metodologiyasi bo'limi qanday tuziladi?
177.Natijalar bo'limida qanday ma'lumotlar beriladi?
178.Munozara (discussion) bo'limi vazifasi nima?
179.Xulosa va tavsiyalar bo'limida nimalar yoziladi?
180.Ilmiy ishda grafik va jadvaldan foydalanish qoidalari qanday?
181.Tadqiqot natijalarini taqdim etishda etik me'yorlar qanday hisobga olinadi?
182.Tadqiqot hisobotida manbalarni to'g'ri ko'rsatish tartibi qanday?

183.APA, MLA va boshqa manba ko‘rsatish uslublarining farqi nima?
184.Tadqiqot ishini referatlash va qisqacha taqdim qilish qoidalari nimalar?
185.Tadqiqotning samaradorligini baholash mezonlari nimalar?
186.Ilmiy hisobotda o‘z hissasini ajratish va tavsiyalar berish printsipi qanday amalga oshiriladi?
187.Tadqiqot jarayonida vaqtni boshqarish ko‘nikmalari qanday shakllanadi?
188.Ma’lumotlar bazasi va elektron resurslardan foydalanish ko‘nikmalari nimalar?
189.Tadqiqotda muammolarni aniqlash va ularni hal qilish ko‘nikmalari qanday shakllanadi?
190.Kritikal fikrlash ko‘nikmasi tadqiqot jarayonida qanday qo‘llanadi?
191.Tadqiqotda izlanish va o‘rganish strategiyalari qanday ishlatiladi?
192.Tadqiqotda muammolarni vizualizatsiya qilish ko‘nikmalari nimalar?
193.Tadqiqot hisobotini samarali taqdim etish ko‘nikmalari qanday shakllanadi?
194.Tadqiqot jarayonida jamoaviy ish ko‘nikmalari qanday rivojlantiriladi?
195.Tadqiqotda muammolarni formulalash va gipotezalarni yaratish ko‘nikmalari nimalar?
196.Tadqiqot natijalarini tahlil qilish va xulosalar chiqarish ko‘nikmalari qanday rivojlantiriladi?
197.Tadqiqotda etik va professional qoidalarni saqlash ko‘nikmalari nimalar?
198.Tadqiqot natijalarini taqdim etish va argumentatsiya qilish ko‘nikmalari qanday shakllanadi?
199.Tadqiqot jarayonida mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmasi qanday rivojlantiriladi?
200.Ilmiy tadqiqot ko‘nikmalari va amaliyotdagi muvofiqlikni ta’minlash usullari nimalar?



## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:


1. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi metodik qo‘llanmalari
2. John W. Creswell – Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches Tadqiqot dizayni va metodlari bo‘yicha eng mashhur qo‘llanmalardan biri.
3. Earl Babbie – The Practice of Social Research Ijtimoiy tadqiqot usullari haqida keng qamrovli manba.
4. Wayne C. Booth – The Craft of Research
— Ilmiy izlanish olib borish va maqola yozish ko‘nikmalarini o‘rgatadi.
5. Uma Sekaran – Research Methods for Business
— Biznes va menejment yo‘nalishida tadqiqot metodologiyasi.
6. OTMlar (universitetlar) tomonidan chiqarilgan o‘quv-uslubiy majmualar


### Axborot manbalari


1. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.
3. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.